

Vláda dnes vyslovila souhlas s návrhem na ratifikaci Úmluvy Rady Evropy o prevenci a potírání násilí na ženách a domácího násilí

21.6.2023 - | Vláda ČR

Úmluva je mezinárodním dokumentem zaměřujícím se na domácí a sexuální násilí.

Dosud ji podepsalo 43 zemí Rady Evropy, ratifikace proběhla v 37 z nich. V roce 2022 ratifikovaly úmluvu Velká Británie, Moldavsko a během válečného stavu i Ukrajina. Česká republika podepsala úmluvu v květnu 2016, patří však mezi poslední země (společně se Slovenskem, Lotyšskem, Litvou, Bulharskem a Maďarskem), které úmluvu neratifikovaly. Turecko od úmluvy v roce 2022 odstoupilo. Rusko a Ázerbájdžán úmluvu nepodepsaly.

„Ratifikace Úmluvy proti domácímu násilí patří k mým prioritám jako zmocněnkyně vlády pro lidská práva. Pečlivě jsme vysvětlovali, že úmluva dává smysl a představuje dobrý rámec pro další posilování prevence násilí ve společnosti, programy pro práci s původci násilí a rozvoj služeb na pomoc obětem – ženám, mužům, dětem i seniorům a seniorkám,“ uvedla **zmocněnkyně vlády pro lidská práva Klára Šimáčková Laurenčíková.**

Domácí násilí a další formy genderově podmíněného násilí jsou závažným problémem české společnosti. Jedná se o jednu z nejčastějších forem násilí, která má zásadní negativní dopady na životy obětí i celé společnosti. Mezinárodní i české studie výskytu domácího násilí ukazují, že různé formy domácího násilí během svého života zažívá přibližně každá třetí žena a každý čtrnáctý muž. Ve více než polovině případů domácího a partnerského násilí jsou přítomny děti. Policie ČR řeší v průměru 2 případy týrání osoby žijící ve společné domácnosti denně. Ročně je z důvodu domácího násilí z obydlí vykázáno přes tisíc pachatelů. Orgány sociálně-právní ochrany dětí evidují v průměru přes osm případů domácího násilí denně. Zkušenost se znásilněním má přibližně každá desátá česká žena, přičemž naprostá většina z nich nikdy nevyhledá pomoc a neobráti se na policii. Vysoká míra latence zůstává i u sexuálního obtěžování, nebezpečného pronásledování, či genderově podmíněného kybernásilí.

Členské státy, které úmluvu dosud neratifikovaly, se stávají předmětem mezinárodní kritiky - na úrovni Rady Evropy, EU i OSN. V lednu 2023 absolvovala Česká republika 4. cyklus univerzálního periodického přezkumu před Radou OSN pro lidská práva. ČR obdržela 242 doporučení - doporučení ratifikovat úmluvu patřilo vůbec k nejčastějším doporučením (ratifikaci ČR doporučilo více než 30 zemí). V roce 2019 zpracoval Úřad vlády rozbor dopadů ratifikace a přínos je jednoznačně pozitivní. Rozbor je k dispozici zde: https://www.vlada.cz/assets/ppov/rovne-prilezitosti-zen-a-muzu/Aktuality/Rozbor-dopadu-Istanbulske-umluvy_4.pdf.

„Úmluva má praktický i symbolický význam. Praktický význam spočívá v tom, že se Česká republika zaváže k trvalému závazku pomáhat obětem domácího a sexuálního násilí, zajišťovat krizovou pomoc, azylové domy a telefonní linku pro oběti. Zaváže se také k podpoře vzdělávání policie, soudů a dalších profesí, které se přicházejí s oběťmi do kontaktu. V případě ratifikace pak jakákoli další vláda nebude moci říci, že řešení domácího a sexuálního násilí přestává být prioritou. Symbolický význam spočívá v tom, že se připojíme ke zbytku evropských zemí, které kladou důraz na lidská práva a potírání násilí,“ vysvětlil **ředitel Odboru rovnosti žen a mužů Úřadu vlády ČR Radan Šafařík.**

A co konkrétně úmluva přinese?

Co je Úmluva Rady Evropy o prevenci a potírání násilí na ženách a domácího násilí?

Jak se k úmluvě staví česká veřejnost?

Centrum pro výzkum veřejného mínění (CVVM) realizovalo již 3 reprezentativní výzkumy názorů české veřejnosti na ratifikaci úmluvy (v letech 2018, 2019 a 2021).^[1] Výzkumy CVVM ukazují, že **21 % veřejnosti ratifikaci úmluvy podporuje** (12 % rozhodně podporuje, 9 spíše podporuje), **8 % je proti ratifikaci** (4 % rozhodně proti, 4 % spíše proti). Zbytek veřejnosti (71 %) nemá na ratifikaci úmluvy názor. Odpor proti ratifikaci úmluvy v čase klesá - v roce 2018 bylo proti 13 % veřejnost, v roce 2021 jen 8 %.

Jaké formy násilí úmluva pokrývá a jaké povinnosti obsahuje?

Další informace o úmluvě naleznete na www.istanbulska-umluva.cz

Kontakt pro média: Lenka Čermáková, tel.: 722 972 691, e-mail: cermakova.lenka@vlada.cz

[1] Blíže viz:

https://cvvm.soc.cas.cz/media/com_form2content/documents/c2/a5395/f9/pm210713.pdf

<https://www.vlada.cz/cz/ppov/rovne-prilezitosti-zen-a-muzu/aktuality/vlada-dnes-vyslovila-souhlas-s-navrhem-na-ratifikaci-umluvy-rady-evropy-o-prevenci-a-potirani-nasili-na-zenach-a-domaciho-nasili-206582>